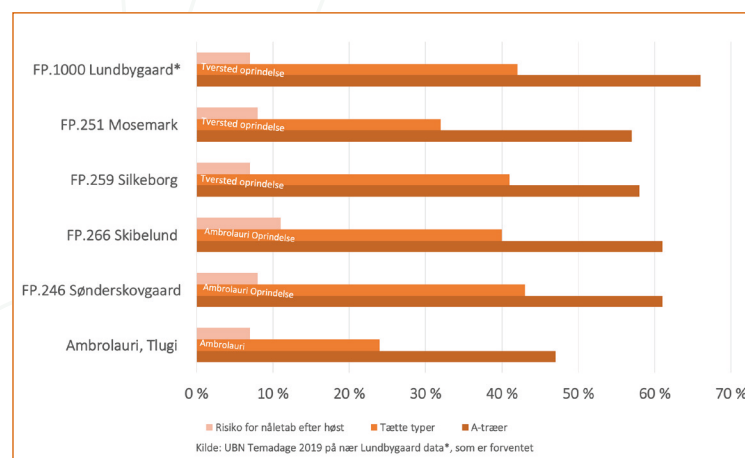

Betydningen af 15 øre

Valget af planter til juletræskulturer har længe været domineret af frø fra Ambrolauri/Tlugi. Det er der en rigtig god grund til, fordi veldokumenteret, certificeret og dermed troværdigt frø fra Ambrolauri/Tlugi giver en stor andel af alle de eftertragtede egenskaber mht. form, farve, sent udspringstidspunkt, grenvinkel, nålefyldte, nålelængde og nålestilling, som juletræedyrkeren efterspørger. To elementer trækker i den modsatte retning – det ene er højde-bredde-forholdet, hvor Ambrolauri-typerne typisk er brede, mens det andet og mest kritisable er den enorme variation, der er i en mark med Ambrolauri/Tlugi planter. Der står de naturligste og smukkeste træer, men der står også en alt for stor andel træer, som ikke er salgbare. I hvilken anden branche accepteres så stort et spild?

Hvorfor er variationen så stor, og hvad er der blevet af den gode gamle Ambrolauri, der uden man gjorde noget blev til 95% salgbare træer af meget høj kvalitet? Variationen er den samme, som den altid har været. Det er de samme træer, der har været høstet på i nu over 50 år, så det er ikke der ændringen er sket. Svaret på spørgsmålene skal vi nok snarere finde i de rammebetingelser juletræerne dyrkes under. For 25 år siden var både anvendelsen, mængden og typerne af specielt jordmidler helt andre end i dag – og derfor blev træerne holdt kunstigt tilbage i væksten og blev måske af den årsag også mere ensartede.

Derfor er det interessant at spørge sig selv, "er der noget andet vi kan gøre for at optimere udgangspunktet for vores dyrkning?" I dag vækstreguleres alle træer, men alligevel slås mange producenter med en ikke salgbare andel på 30% og nogle gange mere, i forhold til det oprindelige plantetal. Der bruges mange kroner pr. træ på at rette grene, stoppe topvæksten i tide, formklippe osv. for at få et salgbart træ ud af initialinvesteringen – planten og plantningen. Hvis udgangspunktet var mere ensformet og gennemgående have et bedre skelet – ville det dyrkningen i gennemsnit være lettere og ikke mindst billigere. Planterne fra planteskolen er jo sorteret, så de er ensartede!

Ulrik Bräuner Niensens præsentation fra Temadagene hos Danske Juletræer om resultaterne af afkomsforsøgene for de nye danske frøplantager baseret på 2009 høsten tænder et lys forude. Man kan ændre andelen af ON træer fra ca. 45% (Typisk veldokumenteret Ambrolauri frø) til ca. 60% ved at vælge frø fra de rigtige 1. generations danske frøplantager og endnu mere ved at vælge frø fra de nyeste 1,5 generations frøplantager (se figuren). Den store gevinst for dyrkeren er langt større ensartethed, mindre skrotandelen og i gennemsnit en bedre kvalitet. Omkostningen til dette er yderst beskedent, idet frøandelen af et juletræ udgør ca. 20 øre, hvis det er certificeret Ambrolauri oprindelse og ca. 35 øre, hvis det er den bedste frøplantage. Det er kun få træer, der skal forskydes fra skrot til salgbare før den investering betaler sig.

Den på papiret bedste nordmannsgran frøplantage i Danmark i øjeblikket er FP:1000 Lundbygaard.

I Levinse har vi flere nye 1,5 generations frøplantager på vej, som kommer i produktion inden for de næste år, hvor forventningerne er på linje med FP:1000. Ring eller skriv – vi rådgiver gerne om frøvalget.

Ulrik Keiser Nyvold

